

Pro Accesibilitate

Pro Incluziune

Pro Democrație!

SUBIECTE DE
INTERES
SPECIAL:

- CICDE a lansat un program de practică electorală pentru tineri
- Diaspora VOTEAZĂ!
- INTERVIU:
Tatiana Bezerdic,
persoană cu dizabilitate locomotorie:
„O să votez schimbarea!”
- INTERVIU:
Viorel Zaporojan,
inițiatorul
RADIOVISION în
Moldova
- Modalitățile de votare în turul doi:
CEC face o serie de
precizări
- ACTIVITĂȚI:
Voluntari și
Voluntare pentru
Fiecare

Această publicație a fost finanțată de un grant oferit de Departamentul de Stat al SUA.

Opiniile, constatările și concluziile din publicație aparțin autorului și nu reflectă neapărat pe cele ale Departamentului de Stat al SUA.

Alegătorii pot solicita certificat pentru drept de vot până la 14 noiembrie.

Și în turul II al alegerilor prezidențiale din 15 noiembrie, alegătorii vor fi asigurați cu măști de protecție.

În cazul în care studenții și elevii cu drept de vot au și domiciliu și reședință valabilă, aceștia vor vota la secția de votare în a cărei rază teritorială își au reședința.

Dacă în primul tur al alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova, studenții și elevii cu drept de vot și-au declarat locul nou de ședere, fiind incluși în lista electorală de bază, atunci, pe 15 noiembrie, aceștia vor putea să-și exercite dreptul la vot la aceeași secție de votare.

**Comisia Electorală Centrală precizează că, în cadrul celui de-al doilea tur de scrutin prezidențial, cetățenii cu drept de vot pot solicita informații sau face precizări la Centrul de Apel, la numărul de telefon .
(+373) 22 880101.**

Cei care vor să solicite urna mobilă, la 15 noiembrie, trebuie să depună o nouă cerere. Cele din primul tur nu sunt valabile.

Sursa: a.cec.md

PRACTICI: CICDE a lansat un program de practică electorală pentru tineri

Recent, Centrul de Instruire Continuă în Domeniul Electoral (CICDE) a lansat programul de practică electorală pentru alegerile prezidențiale din 01 noiembrie 2020.

Programul a durat 7 zile și a fost destinat studenților din Republica Moldova, implicați activ în viața publică. În prima sesiune de instruire participanții s-au familiarizat cu informații generale cu privire la accesibilitatea procesului electoral, iar în a 2-a zi despre cum se face corect auditul accesibilității secțiilor de votare.

În ultima zi a programului de practică electorală „Ziua votării” participanții, ghidați de un reprezentat CICDE, s-au deplasat prin raionul Anenii Noi, pe un traseu prestabilit, pentru a monitoriza procesul electoral prin prisma accesibilității secțiilor de votare. În cadrul programului participanții au fost încurajați să realizeze materiale informative despre alegerile prezidențiale pentru persoanele cu necesități speciale.

Dan Popovici, specialist superior la CICDE: „Programul de practică electorală este la cea de-a 4-a ediție și are drept subiect în acest an accesibilitatea procesului electoral. Programul s-a desfășurat în parteneriat cu Alianța INFONET și Centrul de Consultanță și Educație Civică. În ultima zi a programului de practică electorală participanții au asistat la deschiderea secțiilor de votare din mun. Chișinău, după care au mers spre Anenii Noi, unde au evaluat accesibilitatea a 12 secții de votare”.

Care sunt concluziile de bază ale auditului accesibilității a celor 12 secții de votare din Anenii Noi?

„Instituțiile publice în care s-a desfășurat procesul electoral din raionul Anenii Noi sunt parțial accesibile sau total inaccesibile. În Republica Moldova avem circa 176,1 de mii de cetățeni cu diferite forme de dizabilități.

Trăim în anul 2020, avem acces la servicii publice, dar din păcate nu avem acces la instituțiile publice unde acestea se prestează. Acolo unde ar trebui să fie rampă de acces se găsesc scări înalte, acolo unde sunt blocuri sanitare dotate cu toate necesare – sunt uși înguste de 65 cm lățime, acolo unde se prestează un serviciu public – o mamă cu cărucior este nevoită să-și lase copilul afară. Managerii acestor instituții ar trebui să înțeleagă că atunci când vorbim de accesibilitatea instituțiilor nu ne referim doar la cei 176,1 de mii de oameni cu necesități speciale.

Oricine are dreptul la servicii de calitate, indiferent de statutul social pe care îl are, fie el în scaun rulant, având un picior fracturat or fiind în etate. Doar prin eforturi comune și ajutor reciproc putem clădi o societate bazată pe principii de egalitate”.

Am aflat opinia și câtorva studenți, care s-au implicat activ la evaluarea a celor 12 secții de votare din Anenii Noi.

Viorelia Rusnac are 19 ani și este studentă la USM, Facultatea de Relații Internaționale, Științe Politice și Administrative. Ea spune că disciplinele pe care le are în cadrul studiilor la facultate, la administrație publică, corespund cu obiectivele programului de practică electorală organizat de CICDE.

Ea dorește în viitor să devină funcționar public și, atunci când vor fi organizate alegerile în localitatea sa, tânăra spune că va cunoaște deja nuanțele legate de accesibilitatea procesului electoral: *„Participarea la acest program a fost o experiență nouă pentru mine. În ziua în care am monitorizat procesul electoral din prisma accesibilității secțiilor de votare, am realizat măsurări și le-am introdus într-un chestionar special. Am observat că la unele instituții publice lipsește rampa de acces, altele nu aveau plicul-trafaret sau nu erau înzestrate cu lupa specială, destinată persoanelor*

slabvăzătoare. Fiecare om are valoare supremă într-o societate. Cred că este important să se creeze condiții de accesibilitate la secțiile de vot pentru toți, inclusiv și cei cu mobilitate redusă, astfel încât fiecare om să-și poată îndeplini datoria de cetățean. Îndemn toți tinerii să se implice cât mai mult în activitățile organizate de CICDE, fiindcă, într-adevăr, democrația se învață. Iar, într-o țară care tinde spre democrație, trebuie să aibă acces și să-și exprime votul toți cetățenii”.

Nina Cojocaru, 21 ani, își face studiile la USM la specialitatea Administrație publică:

„Mi-a făcut plăcere să particip la auditul secțiilor de votare. A fost pentru mine o premieră. În cadrul proiectului, am fost acreditată ca observator național ca să am acces în secțiile de votare. În grupul meu, m-am ocupat de introducerea datelor în chestionarul privind accesibilitatea secțiilor de vot. În cadrul evaluărilor, am observat că încă multe instituții publice nu sunt dotate în mod corespunzător pentru persoanele cu mobilitate redusă, printre care persoane cu dizabilități, persoane în etate și părinți cu copii mici.

De exemplu, în satul Mereni din Anenii Noi am văzut o secție de votare ce avea 27 de scări, pe care trebuie să le urce persoana până să ajungă la urna de vot. Și nu exista nici o rampă de acces sau bară de suport”.

ALEGERI: Diaspora VOTEAZĂ!

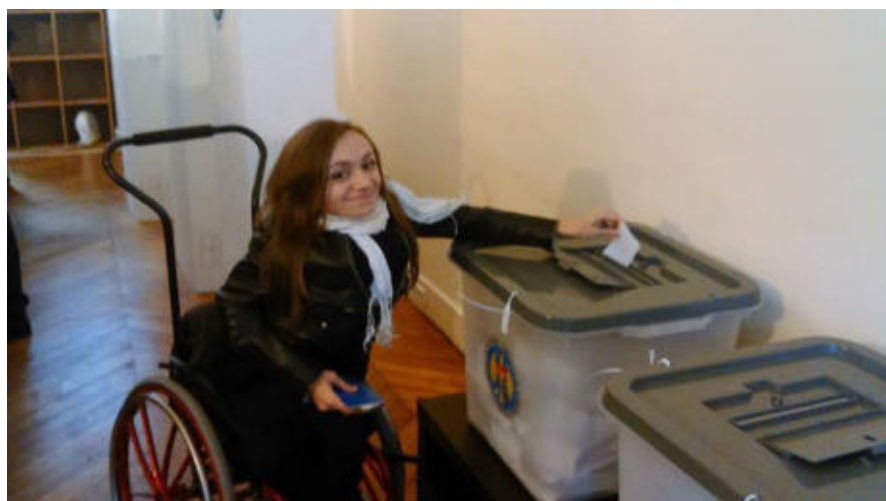
Cum au votat persoanele cu dizabilități peste hotarele țării și cu ce bariere s-au confruntat în turul I al alegerilor prezidențiale din 01 noiembrie 2020, aflați din interviurile de mai jos.

Mariana Morari, 34 ani, lucrător în oficiu, Cehia, or. Praga: „Am votat la Ambasada Republicii Moldova în orașul Praga, care a fost unicul loc de votare în Cehia. Am fost invitată de către angajații ambasadei să intru fără rând. Afară era un rând destul de mare și ploua. Inițial, planul era să mi se aducă cabina de votare jos, deoarece ambasada are scări, iar scaunul meu rulant are greutatea peste 100 kg. Pe loc, însă, mi s-a spus că, pentru a aduce jos cabina de votare, este necesar de a opri întreg procesul de votare și sunt mai multe proceduri, pe care ar vrea să nu le facă, deoarece rândul este mare. Mi s-a verificat temperatura. Mi-am dezinfectat mâinile. Aveam masca din timp îmbrăcată. Vreo patru oameni din mulțime și-au arătat dorința să mă ajute. Aceștia, împreună cu un lucrător al ambasadei, m-au ridicat sus cu tot cu scaunul rulant. În incinta ambasadei am votat deja fără vreo dificultate. Cei prezenți au fost foarte amabili. După ce am votat am fost coborâtă jos de aceeași domni.

Îmi pare rău că Ambasada Republicii Moldova în Praga încă nu este accesibilizată și că la acest aspect nu s-a lucrat din timp. Totodată, este îmbucurător faptul că lucrătorii ambasadei au venit cu soluții pentru a asigura participarea mea la vot. Le sunt recunoscătoare domnilor care au sărit în ajutor.

Pentru turul II îndemn persoanele cu dizabilități și toți cei ce au drept de vot să iasă și să-și exprime votul. Cereți autorităților locale să vă asigure dreptul la vot! Mergem să alegem un președinte, ca apoi să-i cerem să ne reprezinte!”

Elena Cucuruzeanu, studentă, 28 ani, Franța, or. Paris: „Chiar dacă Franța în acest moment a instaurat un regim de carantină în legătură cu situația pandemică actuală, Ambasada Republicii Moldova din Franța ne-a asigurat cu o atestare specială, ca să ne putem deplasa până la secția de vot. Secția de vot în care am votat anul acesta a fost accesibilă. Se află la parter, deci nu au existat trepte sau alte obstacole de infrastructură.

Cabinele de vot sunt totuși încă prea înalte și înguste pentru persoanele în scaun rulant, însă echipa ambasadei a fost receptivă și a improvizat pe loc o soluție ca să îmi adapteze cât de puțin cabina de vot. Chiar și la ieșirea din cabină mi-au coborât la un nivel mai jos urna de vot, pentru a putea pune cu mâna mea votul în acea urnă. Este un detaliu important în viziunea mea.

Elena, cum crezi că am putea mobiliza tinerii cu dizabilități ca să fie mai activi în ziua alegerilor?

Cred că, în primul rând, trebuie să identificăm care este motivul inactivismului la alegeri al unor tineri cu dizabilități. Dacă problema este dificultatea de deplasare până la secția de votare, care poate descuraja participarea la vot, una din soluții ar fi posibilitatea de a solicita un însoțitor, în caz de necesitate, adaptarea secțiilor de vot, accesibilizarea transportului public sau oferirea opțiunii de vot de la domiciliu, care s-ar putea obține prin solicitarea acestui serviciu. Însă, dacă problema este lipsa informării și neîncrederea în importanța unui vot, atunci este nevoie de o campanie de sensibilizare vizând importanța participării la vot, educarea și dezvoltarea spiritului civic.

Despre situația pandemică actuală din Franța și restricțiile impuse de autorități

De aceasta dată, în atestarea de deplasare, pe care trebuie să o completăm înainte să ieșim din casă, unde trebuie să bifăm motivul deplasării (la serviciu, la cumpărături, motiv medical, etc.), a fost introdus motivul: deplasarea persoanelor cu dizabilități și a însoțitorului acesteia. Adică, persoanelor cu dizabilități li s-a oferit o flexibilitate în deplasare, dat fiind faptul că acestea au deja o dificultate în a se deplasa, ca să nu implice un stres în plus în necesitățile de deplasare pe timp de carantină. Acest lucru mi se pare foarte bine gândit din partea autorităților.

Pentru a optimiza procesul de vot, atât pentru persoanele cu dizabilități, cât și pentru toți cetățenii Republicii Moldova, votul prin corespondență sau votul electronic ar fi o soluție minunată. Ar facilita participarea la vot, înlăturând barierele de deplasare și ar diminua cozile, mai ales din diasporă, la secțiile de votare, oferind tuturor un acces grantat pentru a-și exercita dreptul la vot.

Votul fiecăruia dintre noi este extrem de important. Chiar dacă trăim cu toții o perioadă destul de complicată din cauza pandemiei. Știu că unii sunt descurajați sau demotivați din diverse circumstanțe. Încurajez participarea la vot și cred că oricare obstacole nu ar exista, nimeni nu ne poate lua acest drept, iar noi trebuie să-l exercităm. Este datoria fiecărui cetățean să meargă la vot! Pe 15 noiembrie ieșim la vot, este foarte important!

Cum a fost drumul până la secția de vot?

Secția la care am fost să votez anul acesta este la 12 km distanță de unde locuiesc, destul de aproape. În Paris au fost două secții de vot, cea de la ambasadă și unde am fost eu. Am avut noroc de faptul că fratele meu este și el în Paris în acest moment, respectiv, am mers împreună cu mașina. Însă, când nu este el, merg până la secția de la ambasadă cu transportul public și îmi ia de două ori mai mult timp. Adică, conexiunea între un autobuz și două trenuri.

Ce așteptări ai de la noul președinte, care va fi ales în RM?

O atitudine corectă și respectuoasă față de toți cetățenii Republicii Moldova. Un președinte care să promoveze toleranța. Un președinte care își cunoaște atribuțiile. Un președinte care să ne reprezinte frumos și să consolideze relația țării noastre cu alte țări la un nivel de încredere, care să ne permită o dezvoltare pe plan internațional. Un președinte inteligent, care știe să gestioneze o situație de criză. Trebuie să fim conștienți de faptul că președintele la noi în stat are atribuții limitate. Nu trebuie să ne construim așteptări imense care îi depășesc atribuțiile. Trebuie să ieșim la vot ca să ne exercităm un drept și să contribuim la o schimbare, oricât de mică nu ar fi ea. Mai ales în acest moment aceasta mică schimbare contează extrem de mult”.

INTERVIU - Tatiana Bezerdic, 59 ani, meșterită Hand Made, persoană cu dizabilitate locomotorie: „O să votez schimbarea”

Cum a fost experiența Dvs. de vot în ziua alegerilor prezidențiale din Moldova, în cadrul primului tur?

Am votat la secția de votare Nr. 1/206, unde am viză de reședință în or. Chișinău. Secția de votare nu e accesibilă pentru persoanele cu dizabilități. Am fost ajutată de cetățenii care așteptau la rând să voteze. Secția de votare este situată pe teritoriul Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, nu mi s-a permis să intrăm cu mașină până la secție și am fost nevoită să merg prin ploaie.

Cum considerați, care sunt principalele bariere în calea accesibilității la vot pentru persoanele cu dizabilități? Ați observat careva îmbunătățire la acest capitol?

Nu sunt rampe de acces, ștampila lipsea din cabina de vot pentru persoanele cu dizabilități. Am fost nevoită să merg la o cabină de vot obișnuită, dar nu îmi era comod.

Cum credeți că am putea mobiliza tinerii cu dizabilități ca să fie mai activi în ziua alegerilor?

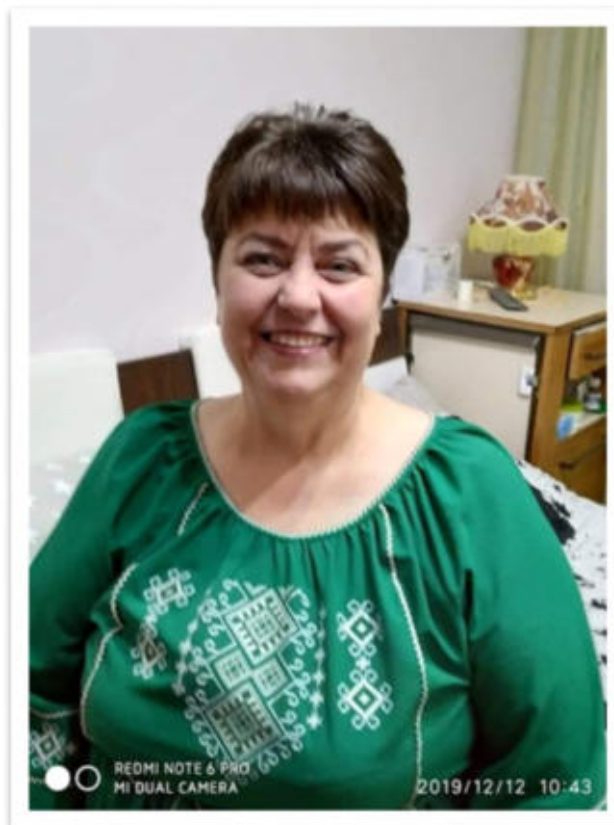
Să fie ajutați cu transportul, să fie informați, să existe accesibilitate în secțiile de votare.

Ce așteptări aveți de la noul președinte, care va fi ales în RM în turul II?

Să fie alesul popurului. Vreau ca Moldova să fie a tuturor oamenilor. Sunt pentru o democrație mai bună, ca șeful statului să aibă mai multe îputerniciri. Să avem pensii mai bune, locuri de muncă, accesibilitate. Să fim respectați, să avem un trai decent, cu participarea deplină și eficientă în viața societății, în condiții de egalitate cu celelalte persoane.

Ce soluții credeți că ar putea fi incluse pentru a optima procesul de vot în RM pentru persoanele cu mobilitate redusă?

Votul electronic. Personal, la turul II o să votez schimbarea, ca să ne unim puterile pentru a construi o societate bazată pe valori adevărate.

INTERVIU: Viorel Zaporojan, inițiatorul RADIOVISION în Moldova

Nevăzătorii vor putea audia conferințe de presă, emisiuni, știri care îi vizează, dar și vor putea asculta filme artistice și documentare alături de cei care nu se confruntă cu această problemă. Acest lucru va fi posibil dacă va fi acceptată acordarea unei noi frecvențe FM – RADIOVISION. De ce un astfel de post? Pentru că acesta ar crea pe alocuri condiții speciale pentru persoanele cu dizabilități: vor primi informații audio, nu numai despre eveniment, dar și anumite detalii despre locații, personalități, decoruri, costume, mimică și alte detalii care îi vor ajuta să „vadă” evenimentele ca pe un film real, având pe alocuri explicațiile suplimentare necesare nevăzătorilor.

Cum a apărut ideea apariției RADIOVISION, drept post de radio destinat persoanelor cu dizabilități de vedere din Republica Moldova?

Ideea creării unui post de radio pentru comunitatea persoanelor cu dizabilități de vedere o aveam în gândurile mele de mulți ani. Astfel, ascultând des postul de radio pentru nevăzători din Rusia, Radio RANSiS, tot timpul mă gândeam că ar fi bine ca și la noi să existe un astfel de post, unde ar putea fi reflectată viața persoanelor cu dizabilități de vedere, să facem diferite emisiuni despre aceștia, să transmitem cărți sonore și chiar filme artistice și documentare, de ce nu, cu autodescripție. Așa am început să mă documentez mai mult, să

aflu softurile necesare etc. Vreo 12 ani în urmă am efectuat diferite combinații tehnice, încercări pînă când am ajuns la o formulă mai apropiată de ceea ce avem astăzi.

Care este scopul și viziunea acestui post?

Scopul principal al acestui post de radio a fost în primul rând familiarizarea persoanelor cu dizabilități de vedere cu operele de artă, știrile din țară și de peste hotare etc. Plus că posturile de televiziune existente la noi în Republica Moldova, posturi care transmit prin cablu și prin eter, nu au programe adaptate pentru persoanele cu dizabilități de vedere. În acest sens, consider că este foarte binevenită activitatea unui astfel de radio. Sperăm ca cât de curînd posibil să obținem o undă pe frecvențele FM, dar mai necesită a rezolva unele probleme de ordin tehnic și juridic.

De cît timp activează și pe ce frecvență poate fi găsit?

Oficial, postul de radio RADIOVISION activează din 12 aprilie anul 2011, printr-o hotărâre a Plenarei Asociației Nevăzătorilor. Lucrul asupra ideii creării unui astfel de radio a fost început încă înainte cu doi ani, cînd se făceau diverse încercări, creări de programe, softuri pentru a putea fi transmise informațiile, emisiunile. Pentru început am creat un link pe care dacă îl accesai puteai asculta postul nostru de radio. Acest link este activ și acum, astfel cei interesați a audia programele noastre radiofonice pot accesa www.radiovision.ukoz.net. Pagina este una accesibilă persoanelor cu deficiențe de vedere, conține elemente de mărire, micșorare a textului, schimbarea culorii contrastului. De asemenea, pe această pagină înainte de a accesa butonul *aici*, care redă transmisiunea directă a radioului, doritorii pot accesa programa cu ora emisiunile transmise zilnic. Acestea conțin programe de divertisment, cărți sonore, noutăți naționale și internaționale, filme cu audiodiscripție și muzică. Aici plasăm doar muzică autohtonă, vrem să promovăm interpreții noștri, de aceea, personal am luat legătura cu fiecare în parte și am cerut permisiunea de a difuza cele mai recente piese, aceștia s-au arătat deschiși și dornici de colaborare.

Cum vedeți acest post peste cinci ani și ce îmbunătățiri necesită acum?

Sper mult ca în cinci ani să avem obținut deja din partea Audiovizualului o frecvență FM a acestui post, ca doritorii să îl poată audia de pe orice dispozitive. Mi-ar place ca autoritățile să ia în serios ideea și importanța acestui post de radio. Nu neapărat să ne susțină financiar proiectul, ci măcar să ne permită difuzarea lui pe o frecvență FM. Acest post ar fi în beneficiul, nu numai al persoanelor nevăzătoare, ci chiar al întregii comunități, adică

un post de radio cu informații și emisiuni destinate tuturor persoanelor cu diferite tipuri de dizabilitate, dar și întregii societăți desigur. Aș vrea ca în cinci ani să avem deja o redacție bine pusă la punct, mai ales că la jurnalism avem mulți studenți cu deficiențe de vedere, dar și absolvenți în acest domeniu, care cu greu își găsesc de muncă în mass-media. Consider că aici s-ar simți utili și ar putea să își dezvolte potențialul și talentele pe care le au.

Pentru a ajunge la performanța dorită, pentru moment avem nevoie de echipament mai performant, pentru că avem transmisiuni în direct de la diferite manifestări cultural-artistice, ședințe plenare, campania electorală etc. Avem și înregistrări în studio, dar acesta necesită a fi îmbunătățit cu izolare fonică mai bună, pentru a nu se auzi sunetele venite din exterior. Aceste realizări sunt posibile, doar că necesită doar dorință, efort și puține resurse!

De cât timp colaborați cu CEC în campaniile electorale și cu ce alte instituții mai colaborați?

Colaborarea noastră cu Comisia Electorală Centrală a început odată cu elaborarea „Ghidului Alegătorului” în varianta audio și în sistem Braille. Ghidul în format audio era înregistrat în cadrul Studioului Centrului Național de Informare și Reabilitare al Asociației Nevăzătorilor din Moldova, după care era transmis pe postul Radiovision, astfel electoratul nevăzător din țara noastră era informat cu pașii necesari în campania electorală ce se desfășura. Zilnic postul nostru de radio este ascultat în jur de o sută de persoane. Tot cu permisiunea CEC am transmis live în ziua alegerilor parlamentare din februarie 2019, aducând la cunoștința alegătorilor informații de ultimă oră. O altă colaborare frumoasă avem cu Asociația PromoLex de unde transmitem diferite evenimente, conferințe de presă, briefinguri, etc.

Consider, că rolul unui astfel de post de radio pentru comunitatea persoanelor cu dizabilități în timpul campaniei electorale, dar și în ziua alegerilor, este unul semnificativ.

Cu puțină voință și implicare noua tehnologie a comunicațiilor are puterea de a schimba procesul politic din orice țară.

Vă mulțumesc pentru timpul acordat!

#EșiStradaMea - un apel către autorități să asigure o infrastructură accesibilă pentru toate categoriile de participanți la trafic

Activiste și activiști civici, cicliști, părinți, persoane cu mobilitate redusă, ONG-urile de securitate rutieră, polițiști și pompieri au lansat, în această săptămână, o campanie inedită în pași de dans cu genericul #EșiStradaMea, făcând apel către autoritățile responsabile să asigure o infrastructură accesibilă pentru toate categoriile de participanți la trafic, dar și atenționând utilizatorii străzilor să fie conștienți și respectuoși față de ceilalți participanți la trafic și față de necesitățile lor.

Campania #EșiStradaMea a fost organizată de Automobil Club din Moldova cu suportul FIA (Fédération Internationale de l'Automobile) și Fundația FIA, care îndeamnă printr-un dans participanții la trafic să fie atenți și înțelegători față de ceilalți oameni din stradă, în special, categoriile vulnerabile: pietoni, cicliști, persoane cu nevoi speciale și participanți cu prioritate în trafic – serviciile de urgență și de menținere a ordinii publice. În același timp, ei atenționează autoritățile responsabile de amenajarea străzilor să țină cont de standardele de accesibilitate la planificarea, repararea, construcția și reconstrucția străzilor din țară. 1,35 milioane de vieți sunt spulberate pe străzile din întreaga lume în fiecare an.

În Moldova au fost înregistrate 2572 accidente rutiere în 2019 în urma cărora au murit 277 de persoane, iar alte 3028 au suferit diverse traumatisme.

Sursa: <https://www.mystreet.org/>

<https://www.youtube.com/watch?v=2aetlRFDuUU&fbclid=IwAR2MfNksadKljAhFXDR9UZAYz-3kwrirU4qWkBYTVKK3qCD6DxmPH5ttQv4>

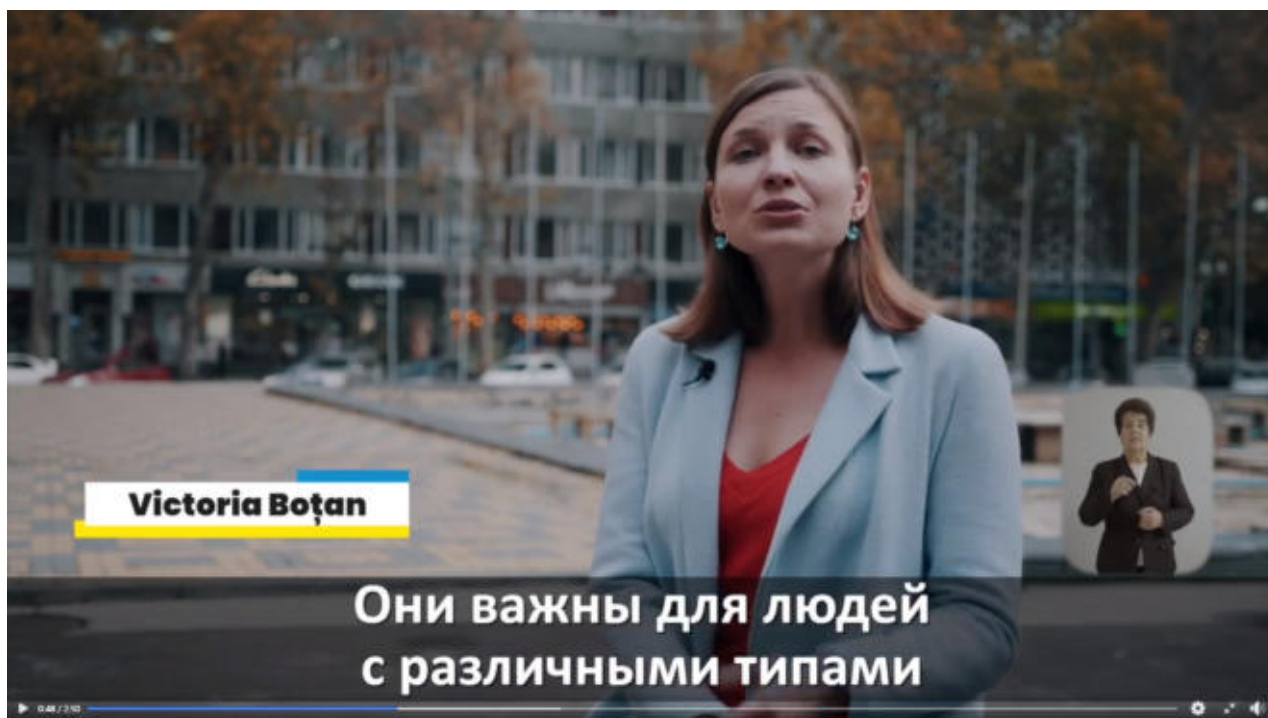

CAMPANIA #DrepturileOmuluiPentruToți - acces la informație

Anual la data de 2 noiembrie celebrăm **Ziua internațională de încheiere a impunității pentru crime împotriva jurnaliștilor.**

Două jurnaliste din grupuri subreprezentate vorbesc despre importanța accesului la informația de interes public, asigurarea respectului pentru libertatea de exprimare, independență și echidistanță în jurnalism.

Video-ul este realizat în cadrul Campaniei de sensibilizare privind drepturile omului lansată de ONU Moldova.

În ultimii paisprezece ani, aproape 1.200 de jurnaliști au fost uciși pentru că au făcut cunoscute știri și au prezentat public informații.

În nouă din zece cazuri, ucigașii sunt nepedepsiți. Impunitatea duce la creșterea numărului victimelor și este adesea un simptom al agravării conflictelor și al prăbușirii dreptului și a sistemelor judiciare.

UNESCO este îngrijorată de faptul că impunitatea dăunează societăților întregi prin acoperirea unor abuzuri grave ale drepturilor omului, generând corupție și criminalitate.

Aceste cifre nu includ jurnaliștii răniți zilnic, torturați, dispăruți arestați, intimidați și hărțuiți. Femeile jurnaliste sunt supuse și altor riscuri, inclusiv atacurilor sexuale.

În mod îngrijorător, doar unul din zece astfel de cazuri a dus la o condamnare.

Impunitatea duce la impunitate și astfel se creează un cerc vicios.

În atenția cetățenilor RM din Germania: A fost schimbată adresa secțiilor de votare din Frankfurt și Munchen

În atenția cetățenilor Republicii Moldova aflați în Germania. A fost schimbată adresa pentru două secții de votare. Anunțul a fost făcut de Ambasada Republicii Moldova în Germania.

„Pentru turul II de scrutin, care va avea loc pe 15 noiembrie, au fost făcute o serie de ameliorări care ne vor permite să reducem din timpul de așteptare și să mărim capacitatea de absorbție în secțiile de votare din Germania. Vor fi ajustate logistic secțiile de votare, va fi mărit numărul de membri ai birourilor electorale și dirijat corespunzător circuitul de acces”, se arată într-un mesaj al ambasadorului RM la Berlin, Oleg Serebrian.

Astfel, două secții de votare și-au modificat adresa. Este vorba de secțiile de votare din Frankfurt pe Main și München:

1/349 Frankfurt - PSD Bank Arena, Richard-Herrmann-Platz 1, D - 60386 Frankfurt am Main

1/352 München - Alte Kongresshalle, Am Bavariapark 14, 80339 München.

Locația secției de votare din Kassel nu a putut fi schimbată din cauza restricțiilor pandemice impuse de autoritățile locale. Cu toate acestea, misiunea diplomatică anunță că ea va fi reorganizată logistic în măsură să răspundă cererii mari de alegători.

Sursa: <https://agora.md>

În Moldova a fost lansată prima platformă de denunțare a cazurilor de violență față de femei în alegeri:

www.gender.monitor.md

Trebuie să subliniem **cinci aspecte semnificative ale violenței electorale**:

1. Violența electorală **se poate manifesta sub mai multe forme**: de la întreruperea sau întârzierea procesului de votare, până la intimidări coercitive și amenințarea alegătorilor/-oarelor, a susținătorilor/-oarelor politici/-ce și a funcționarilor/-relor electorali/le cu abuzuri fizice, psihologice sau sexuale.

2. Se recurge la violență electorală **pentru a atinge un obiectiv politic**, care poate să fie diferit în funcție de cine este făptașul/-a – agenți publici, partidele politice sau alte grupuri care urmăresc un interes în rezultatul unui proces politic.

3. Violența electorală **poate apărea în timpul oricărei etape a ciclului electoral**: de la înregistrarea alegătorilor, campaniile politice și ziua votării, până la anunțarea rezultatelor și formarea guvernului.

4. Definițiile standard ale violenței electorale **sunt neutre din punctul de vedere al genului**. Deși violența electorală nu exclude în mod deliberat femeile sau luarea în considerare a motivațiilor de gen, raportarea comună a părților interesate politice și tipurile de violență au dus, în general, la înțelegeri și analize care erau orientate spre bărbați sau în care nu se ținea cont de dimensiunea de gen.

5. În majoritatea analizelor despre violența din motive electorale **s-a pus accentul pe sfera publică**, adesea trecându-se cu vederea potențialele forme de violență privată sau de violență în familie. Violența publică, din perspectivă de gen, a fost neglijată, iar VÍFA, din perspectivă politică, care are loc în familie și comunitate este pe larg invizibilă.

CEC: Observatorii acreditați pentru turul întâi își pot continua activitatea și în turul al doilea al alegerilor prezidențiale

Comisia Electorală Centrală (CEC) anunță că observatorii acreditați pentru alegerile prezidențiale din 1 noiembrie 2020 își pot continua activitatea și în turul al doilea al scrutinului ce va avea loc pe 15 noiembrie 2020, conform unui comunicat al Comisiei Electorale Centrale.

Pentru alegerile prezidențiale din 1 noiembrie, CEC a acreditat 2 220 de observatori, dintre care 1 911 naționali și

309 internaționali. Menționăm că modalitatea de acreditare a observatorilor, drepturile și obligațiile acestora sunt descrise în Regulamentul privind statutul observatorilor și procedura de acreditare a acestora.

Sursa: <http://tvr moldova.md/electorala-2020/>

Modalitățile de votare în turul doi: CEC face o serie de precizări

Declarațiile privind locul nou de ședere depuse la organul administrației publice locale sunt valabile și pentru turul al doilea de scrutin din 15 noiembrie 2020. Declarația de ședere este procedura prin care cetățeanul cu drept de vot declară locul aflării sale în ziua alegerilor.

Cererile privind votarea cu urna mobilă pot fi făcute până la ora 18.00 a zilei de 14 noiembrie 2020. Biroul electoral recepționează toate aceste cereri și în baza lor întocmește o listă electorală „pentru votarea la locul aflării”. Cu această listă doi membri ai biroului se deplasează la adresele comunicate de solicitanți și în baza ei votează doar persoanele care au depus cereri în acest sens. Cererile depuse pentru turul întâi nu sunt valabile și la turul al doilea.

Dacă alegătorul dorește să voteze la o altă secție de votare sau într-o altă localitate, el va depune o cerere la biroul electoral al secției de votare la care este arondat, va face dovada cu actul de identitate că are dreptul să voteze la această secție de votare și va primi un certificat pentru drept de vot. Cu acest certificat el va putea vota la orice secție de votare deschisă pe teritoriul Republicii Moldova. Certificatele eliberate pentru turul întâi nu sunt valabile și pentru turul al doilea de scrutin.

Studentii și elevii cu drept de vot, care nu au înregistrare la domiciliu sau la reședință în localitatea în care își fac studiile, votează în cadrul alegerilor prezidențiale conform regulilor generale. Respectiv, aceștia vor vota în secția de votare care corespunde domiciliului.

Promo-LEX: RAPORT nr. 6 | Misiunea de observare pentru alegerile prezidențiale din Republica Moldova din 1 noiembrie 2020 | ZIUA ALEGERILOR

Raportul nr. 6 este elaborat de Misiunea de observare (MO) Promo-LEX a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020. Raportul cuprinde principalele constatări cu privire la deschiderea și închiderea secțiilor de votare, prezentarea incidentelor semnalate în ziua alegerilor, precum și o analiză a rezultatelor numărării în paralel a voturilor realizate de către MO Promo-LEX. Conținutul acestui document poate fi supus revizuirilor redacționale. Raportul a fost elaborat în baza constatărilor raportate de către observatorii pe termen scurt (OTS) prin SMS. În ziua scrutinului, Promo-LEX delegat câte un observator pe termen scurt (OTS) în 608 secții de votare (SV), selectate de MO Promo-LEX pe baza unui eșantion stabilit de către o companie sociologică. În plus, au fost delegați observatori statici în 52 de secții de votare, dar și în cele 42 de secții de votare unde vor exercita dreptul de vot alegătorii din regiunea transnistreană.

Drept sursă pentru elaborarea raportului de observare a MO pentru ziua alegerilor au servit constatările OTS raportate în baza a două tipuri de formulare tematice: formular pentru raportarea periodică și formular pentru raportarea incidentelor. Raportarea s-a înfăptuit prin SMS transmise de către observatori și stocate pentru prelucrare pe platforma web www.data.promolex.md. Informația acumulată a fost analizată de către Echipa centrală și prezentată sub forma de comunicate. De asemenea, Misiunea Promo-LEX gestionează platforma publică web www.electoralamonitor.md, pe care în ziua alegerilor au fost stocate informații relevante (inclusiv cu suport foto/video, care nu conțin date cu caracter personal) din rapoartele observatorilor. În plus, pe această platformă orice cetățean a avut posibilitatea să încarce semnalările sale cu privire la activitățile în context electoral. MO Promo-LEX a alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova din 1 noiembrie 2020 reprezintă un proiect realizat de Asociația Promo-LEX în cadrul Coaliției Civice pentru Alegeri Libere și Corecte. MO Promo-LEX nu este oponent politic al concurenților implicați în procesul electoral, nu este un organ de anchetă și nu își asumă obligația expresă de a proba constatările observate. Cu toate acestea, rapoartele observatorilor sunt însoțite, în măsura posibilităților, de probe fotografice și video. La finele acestui raport sunt formulate recomandări preliminare pentru autoritățile publice, organele electorale, concurenții electorali/participanții la referendum și alți actori interesați, cu scopul de a asigura optimizarea procesului electoral.

Sursa: <https://promolex.md/19077-raportul-nr-6-misiunea-de-observare-a-alegerilor-pentru-functia-de-presedinte-al-republicii-moldova-din-1-noiembrie-2020-ziua-alegerilor/?lang=en>

Menționăm că în ziua alegerilor din 15 noiembrie 2020 vor fi difuzate două comunicate de presă, iar conferințele vor fi traduse în limbaj mimico-gestual și vor putea fi urmărite pe pagina de FB a ASRM - <https://www.facebook.com/groups/deaf.moldova>

ACTIVITĂȚI: Voluntari și Voluntare pentru Fiecare

Proiectul Voluntari și Voluntare pentru Fiecare este un proiect destinat tinerilor implicați sau care vor să se implice în activități de voluntariat, născut din dorința de a face lucrurile să meargă mai bine.

În contextul activității pe care o desfășurăm și în urma interacțiunii zilnice cu voluntarii și cu beneficiarii, am identificat necesitatea creării unui spațiu prietenos în care să putem discuta și analiza problemele cu care ne confruntăm în oferirea suportului pe care îl oferim.

Asftel, în cele 5 zile de instruire, Vei avea posibilitatea să dezbați, să întrebi și să dezvolti competențe pe următoarele domenii:

- Informația cu caracter personal. Ce poate fi în mediu online și ce nu este recomandat să fie public? Drepturile omului: Dacă suntem informați despre ce poate fi compromițător pentru viața noastră personală, suntem în siguranța, sau cel puțin știm că ne-am protejat.
- Prevenirea și informarea persoanelor supuse violenței domestice
Pentru mulți, violența este o normalitate, o formă de "manifestare a iubirii" (arhicunoscutul "mă bate, deci mă iubește"), a nemulțumirii și revoltei etc. Este important să înțelegem și să îi ajutăm și pe alții să înțeleagă că violența nu este nici o Normalitate, nici o formă de manifestare a iubirii și că nimeni nu "merită" să fie supus violenței.
- Activitatea și interacțiunea cu persoanele cu necesități speciale (copii)
Interacțiunea cu membrii comunității nu este întotdeauna o sarcină din cele mai ușoare, cu atât mai mult cu persoanele cu necesități speciale, îndeosebi cu copiii. Pentru că copii sunt mai sensibili și mai fragili din punct de vedere emoțional, e imperativ să cunoaștem modalități sigure și non-intruzive de comunicare.
- Oferirea primului ajutor în situații extreme
Aplicarea imediată și corectă a tehnicilor de prim ajutor poate fi, de multe ori, decisivă pentru viața celuiilalt. În acest sens, ne propunem să te ajutăm, ca mai apoi să poți și tu să ajuți.

Instruirea va fi livrată în limba română.

Dacă nu ai reușit să te înregistrezi, o poți face la linkul de mai jos:

<https://forms.gle/cZMDCDHQm6kusydCA>

Acest workshop este organizat de către Inițiativa Oameni pentru oameni / Voluntar.md în

și este parte componenta a Proiectului Împreună Împotriva Covid-19 implementat în parteneriat cu asociația „Paliec mājās”, cu suportul generos al Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Letone.

Sursa: <https://www.civic.md/anunturi/voluntariat/53701-voluntari-si-voluntare-pentru-fiecare.html>

CJI anunță un nou concurs de granturi pentru realizarea a două campanii împotriva dezinformării în media în valoare de 5000\$ fiecare

Centrul pentru Jurnalism Independent (CJI), în parteneriat cu Internews în Moldova, anunță al patrulea concurs de granturi în cadrul programului „Presa în sprijinul democrației, incluziunii și responsabilității în Moldova” (MEDIA-M) pentru realizarea campaniilor împotriva dezinformării și propagandei în media.

CJI încurajează instituțiile media și ONG-urile să realizeze și să promoveze materiale de presă care să dezvăluie dezinformarea și să explice cum are loc fenomenul propagandei. Conținuturile au scopul de a diminua impactul propagandei și a informațiilor manipulative difuzate de mass-media și a contribui la dezvoltarea gândirii critice a cetățenilor Republicii Moldova.

Inițiativele eligibile pot fi:

- materiale jurnalistice care prezintă și/sau analizează subiecte deliberat false sau înșelătoare răspândite din surse străine;
- materiale video scurte ce arată exemple specifice de manipulare a informației și propagandă, ajutând consumatorii de media să înțeleagă unde și cum au fost folosite tehnicile de dezinformare/manipulare, dar și motivațiile din spatele lor;
- ghiduri practice sub forma unor spoturi video/audio/animație din care utilizatorii să învețe cum să detecteze tehnicile de manipulare și propagandă;
- alte formate inovative.

Suma și numărul granturilor acordate:

CJI va acorda două granturi, în valoare de 5000\$ fiecare, pentru a susține producția și promovarea conținutului inovativ care vizează dezvăluirea dezinformării și expunerea propagandei printr-o competiție deschisă pentru mass-media și ONG-uri. CJI va angaja un mentor care va lucra cu beneficiarii de fonduri pentru producerea și distribuirea materialelor.

Durata și calendarul proiectului:

Proiectele urmează a fi implementate în perioada 15 ianuarie 2021 - 15 iulie 2021, iar granturile obținute trebuie utilizate în acest interval de timp. Rezultatele, produsele și serviciile așteptate trebuie să fie disponibile la finalizarea proiectului. Beneficiarii dețin drepturile de autor asupra publicațiilor și a altor materiale de autor produse în cadrul programului, însă CJI, Internews, UK Aid și USAID își rezervă dreptul gratuit, ne-exclusiv și irevocabil de a le utiliza, reproduce, distribui, afișa sau reprezenta public în orice manieră și pentru orice scop, inclusiv delegând în acest sens terțe părți.

Criterii de eligibilitate:

Programul de granturi este deschis tuturor instituțiilor media și ONG-urilor care îndeplinesc următoarele criterii:

Să respecte standarde etice și profesionale, să aibă o reputație bună și o politică editorială independentă (în cazul instituțiilor media);

Sunt eligibile proiectele cu conținut mediatic în limbile română și rusă.

Criterii de selecție:

Dosarele vor fi evaluate de un comitet comun CJI - Internews în Moldova, în baza unui șir de criterii. Fiecare dosar va fi apreciat cu o notă, scorul maxim posibil fiind de 100 de puncte, în care oferta tehnică va constitui 80% din scorul final și oferta financiară va reprezenta 20% din scorul final. Termenul-limită pentru depunerea dosarelor este **5 decembrie 2020**. Persoana de contact: Mariana Tabuncic, manageră de program. **Telefon: 022 213 652**.

În procesul de selecție, CJI nu discriminează direct sau indirect candidații. Se va ține cont doar de competențele profesionale ale acestora.

CJI oferă șanse egale tuturor, dosarele fiind analizate obiectiv și cu asigurarea deplinei confidențialități.

*Această publicație este realizată de către
Alianța INFONET și oferă tuturor celor
interesați o imagine de ansamblu asupra
procesului electoral.*

*Buletinul vine cu informații utile în
ajutorul alegătorilor, în care acesta va
găsi răspunsuri concrete la multe întrebări
ce țin de dreptul de vot,
procedura de votare, modalități de
votare, precum și alte subiecte
relevante.*

Chișinău – 2020

Redactori:

Victoria Boțan

Mariana Țîbulac-Ciobanu